

A 4 Nyelvtudomány korlátozottan közös alosztásai ily módon változatlanok maradnak a 802/809 szakokban is, pl.

—06 Nyelvhelyesség	—06 Nyelvhelyesség
—07 Nyelvek tanítása	megszűnt → 80:37
—087 Nyelvjárások	—087 Nyelvjárások
—1 Helyesírás	—1 Helyesírás
—3 Szótárak	—3 Szótárak
420 Angol nyelv	802.0 Angol nyelv
430 Német	803.0 Német
440 Francia	804.0 Francia
450 Olasz	805.0 Olasz
47 Latin és görög. Klasszikus ókortudomány	807 Latin és görög. Klasszikus ókortudomány
481 Szláv nyelvek általában	808.1 Szláv nyelvek általában
482 Orosz	808.2 Orosz
49 Keleti nyelvek általában. Orientalisztika	809 Keleti nyelvek általában. Orientalisztika
494.1/5 Ural-altái nyelvek. Turáni nyelvek	809.41/45 Ural-altái nyelvek. Turáni nyelvek
494.5 Finnugor nyelvek	809.45 Finnugor nyelvek
494.511 Magyar	809.451.1 Magyar

A *nyelvi közös alosztások* ezután a 8 Nyelv és irodalom főosztályból oly módon alkothatók, hogy a 802/809 Egyes nyelvek megfelelő jelzetéből a 80 számjegy helyére = jelet írunk. Így a *nyelvi alosztások* változatlanok maradnak, tehát pl. = 30 német nyelvű, = 945.11 magyar nyelvű stb.

Az irodalomtudomány, szépirodalom szak a következőképpen alakul:

82/89 Egyes nyelvek irodalma	82 Irodalomtudomány. Szépirodalom
8(091) Irodalomtörténet általában. Egyetemes irodalomtörténet	82(091) Irodalomtörténet általában. Egyetemes irodalomtörténet
8—1/—9 Irodalmi műfajok	82—1/—9 Irodalmi műfajok
8.0 Irodalomelmélet. Irodalomtudomány. Irodalmi technika	82.0 Irodalomelmélet. Irodalomtudomány. Irodalmi technika
82/89 Egyes népek irodalma	820/89-Egyes népek irodalma

A kötőjeles műfaji alosztások és a .0-ás alosztások tehát változatlanok, csak a 82-nél vannak felsorolva. Ugyancsak változatlanok az egyes nyelvek irodalmának jelzetei is, de azokat a jövőben úgy alkothatjuk, hogy a 802/809 alatti nyelvészeti számokból a kezdő 80-as számot 8-ra cseréljük, tehát 802.0 Angol nyelv, 820 Angol irodalom stb.

B a b i c z k y B é l a

Aldus Manutius

Öt és fél százada halt meg a könyvnyomtatás, a könyvkiadás és a művészi könyv egyik mindmáig legnagyobb alakja, Aldus Manutius. Megteremtője a k u r z i v betűnek és valamennyi antikvának.

1449 körül született, tudósnek készült, s a szó legeszményibb értelmében vett humanista nyomdász és kiadó lett belőle. Vállalkozása nagyságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az akkori technikai körülmények között 28 klasszikus szerző művét bocsátotta ki, amellel megjelentetett latin és görög szótárt, sőt egy héber nyelvkönyvet is.

Mi jellemezte kiadványait, amelyek a tipográfiában ma is mintaképpel szolgálnak? A világosan tagolt, szép szedéstükör, az egyenletes festékezés, a tökéletes nyomás, a legfinomabb papiros, valamint a kötés nemes egyszerűsége. E kiadványok, amelyeket kiadójuk után neveztek el a l d i n á k n a k, az ő nyomtatványok közt ma is első helyre kerülnek.

Aldus jó kereskedelmi érzékel könyvei kelendőségét is biztosította. Evégből kis formátumban nyomatta őket, amihez Francesco da Bolognával megfelelő fokozatú betűket vésetett. A római klasszikusokhoz kurziv betűket metszetett, hogy a kódexek betűihez szokott szemnek megkönnyítse az olvasást. Mivel a dőlt betű közelebb állt a kódex írott betűjéhez, eleinte az egész könyvet abból szedette, később azonban már antikvával és csak az előszót, a fejezetcímetek, valamint a jegyzeteket szedette kurzivból.

Aldus nevéhez fűződik a „világ legszebb könyvének” kinyomtatása. Ezzel a jelzővel illetik Francisco Columna dömés szerzetes „Hipnerotomachia Poliphili”-jét, amely 1499-ben jelent meg a veronai jogtudós prelátus, Leonardo Crasso költségén. A könyvet remek fametszetek díszítik.

Joggal emlékezik tehát az egész emberiség a nagy velencei nyomdász munkásságára halálának 550. évfordulóján, mely a Béke Világtanács kijelölt emlékévfordulója. A róla elnevezett aldinák ma is a könyv és nyomdászattörténet legnagyobb értékei közé tartoznak.

S z i j R e z s ő